

THE EVALUATION OF THE WORDS
TÜRK-ETRAK, KÜRD-EKRAD
AS THEY APPEAR IN THE OTTOMAN DOCUMENTS

Prof. Dr. Yusuf HALAÇOĞLU

The various words and terms used in the Ottoman archival documents most of the times have connotations that differ from their actual meaning. One, therefore, should use such words and terms that are vital for making research on the social life in the Ottoman Empire carefully. Otherwise grave mistakes can not be avoided in carrying out such researches.

The words of this type such as *Türk* and its plural *Etrak* and *Kürd* and its plural *Ekrad* used in various figurative meanings in the Ottoman documents. One often comes across the words mentioned above in the Ottoman archival documents, in particular in the *Tahrir Defters* that have very important statistical information, and in the *kanunnames*. I hope our evaluation on these words will set an example for researches on other similar terms and words.

We already know that the non-tax-paying subjects of the Ottoman society termed "*askeri*". The *Tahrir Defters* fully recorded the most important source of income for the state treasury namely the tax-paying "*re'aya*", regardless of their belief or ethnic origin. These *Defters* also recorded the heads of the households as well as the non-married adult males along with their fathers' names, their professions and trades, the names of the city or town, quarter, or village they live in, their products and the taxes they pay on them, their ethnic origin and religion, whether they were nomads or settled. We also find information on the *vakıfs* and the architectural monuments in these *Defters*. Therefore, it is vital that anyone carrying out research on the social and economic history of the Ottoman Empire should consult these *Defters*. However, the researcher, for the sake of a sound research, must pay a great attention to the various terms and in particular the local usage's when using these *Tahrir Defters* that also include local terminology.

The word "Türk" or its plural "Etrak" as mentioned above most of the time used figuratively with connotation that differed from its actual meaning. For instance in the *kanunname* of Mehmet, the Conqueror¹, the word "Türk" in the phrase "Eğer biregü hamr içse, Türk veya şehirli olsa ..." means villager or nomad rather than indicating ethnic origin while the word "şehirli" means the local. Otherwise, the phrase should have run as "...Türk veya gayr-i Muslim olsa..." (Turk or non-Muslim) or "...köylü ve şehirli olsa..." (villager or townsman). Likewise when the captives called "Pençik oğlanı" were selected for the Jannissary corps the phrase "Bunları Türk'e virelüm. Hem Müslüman olsunlar, hem Türkçe öğrensinler" was used². The phrase "Türk'e verilmeli..." (to be given to a Turk), used here as well as in the *Kavanin-i Yeniçeriyân*, likewise mean a villager or a nomad and not a townsman³. We also find the term "Türk" used as adjective for some villages. For instance the village of Hacılı of the Kızıuçan *nahiye* recorded in the 1518 *Tahrir Defter* of the *sancak* of Çemişgezek added with the word "Türk". Also the term "İslamî Türk" used after Kergah, one of the villages of the *nahiye* of Keban again in the *sancak* of Çemişgezek. Likewise the villages of Ribat and Haydi defined with the word "Etrak"⁴ (See Appendix I). Also in these phrases the words *Türk* and *Etrak* have no ethnic connotation. We never come across such terms, although there are many *Turkish* and *Turkoman* tribes and towns in the region. The Ottoman scribes had never described the Turkish elements with the word "Türk" while they had always referred to the non-Muslims with their ethnic identity such as *Ermeni* (Armenian), *Rum* (Greek), *Yahudi* (Jew), and *Süryani* (Syriac). Ethnically the word "Türk" included within the phrase "...re'aya ki müslümanlardır...". It is only when the terms "reaya-yı Etrak" and "reaya-yı zimmî" used together, that appear in the *sancak kanunnames*, the word *Etrak* may have the ethnic connotation. In fact the the terms "reaya-yı Etrak" and "reaya-yı zimmî" used together in the *kanunname* of the *sancak* of Sis in referring to the collection of "resm-i hane"⁵ (See Appendix II). Here the term "reaya-yı Etrak" refers to the Muslims while "reaya-yı zimmî" refers to the non-Muslims

¹ See Ö.L. Barkan, XV ve XVI. Asırlarda Osmanlı İmparatorluğu'nda Zirâî Ekonominin Hukukî ve Malî Esasları, İstanbul 1943, p. 387.

² See Neşri, *Kitâb-ı Cihan-nümâ*, ed. F. Reşit Unat-M. A. Köymen, Ankara 1987, pp. 198-199.

³ See Süleymaniye Esad Efendi Library, nu. 2068, 5b.

⁴ See BA, TD, nu. 64, p. 783.

⁵ See BA, Tahrir Defteri (TD), nu. 69, p. 664; TD, nu. 450, p. 838; TD, nu. 178, p. 3.

that includes Greeks, Armenians, Jews and other non-Muslim ethnic groups. Likewise such terms used in the *kanunnames* of the province of Çukurabad⁶ and the *sancak* of Özer⁷ have exactly the same connotations (See Appendix III).

The term "*Ekrad zulmü*" in "*Vilayet-i mezburede sabıkda Ekrad zulmünden nice reaya perakende olup...*", the phrase recorded in the 1541 *kanunname* of Çemişgezek, mean the atrocity of the nomads rather than that of the Kurds⁸ (See Appendix IV). In fact the state considered these atrocious acts committed against the settled people and the harms done to their crops by the nomads due to the lack of central authority in the XVIIth and XVIIIth centuries as a great injustice committed against the settled people. Therefore, the Ottoman government imposed on these tribes who were responsible from such acts, forced settlements in the areas, outside Anatolia, such as in Cyprus, Syria and Rakka⁹. Also the term "*Ekrad adeti*" in "*vilayet-i mezburede alınan Ekrad adeti...*", the phrase recorded in the 1566 *kanunname* of Çemişgezek, used in place of "*resm-i hane*"¹⁰. This fact is fully clear from the phrase "*Vilayet-i mezburede şimdiye değin alunıgelen Ekrad adeti ki resm-i hane deyü...*" recorded in the *kanunname* of Bitlis province¹¹. Likewise the term "*Kürdistan hükmünde*" in "*Ve vilayet-i mezbure şimdiye değin Kürdistan hükmünde olup, defter ahvalin bilmedikleri ecilden...*"¹², the phrase recorded in Çemişgezek *kanunname*, refers to geographical location rather than political, and therefore means "mountainous area, an area that the government cannot reach". We do know that this area formerly was under the administration of Akkoyunlus, descendants of Bayındır line of Oğuz. The Ottomans carried out several surveys in the region after it had passed into their hands. Tur Ali Bey, the Beg of Siverek, first mentioned as "Akkoyunlu" in one of these registers, recorded several years later as "*Ekrad*

⁶ BA, TD, nu. 998, p. 302.

⁷ BA, TD, nu. 1023, p. 1.

⁸ BA, TD, nu. 213, pp. 17-18.

⁹ For further details see Cengiz Orhonlu, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Aşiretleri İskân Teşebbüsü*, İstanbul 1963; Yusuf Halaçoğlu, *XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda İskân Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleşmesi*, Ankara 1991.

¹⁰ See Tapu-Kadastro Kuyûd-ı Kadîme Archive, TD, nu. 106, pp. 2-3.

¹¹ See Tapu-Kadastro Kuyûd-ı Kadîme Archive, TD, nu. 109, p. 1; also see Ö.L.Barkan, *Kanunlar*, p. 192.

¹² Tapu-Kadastro Kuyûd-ı Kadîme Archive, TD, nu. 164, p. 2.

beyi"¹³. Indeed in the province of Diyarbakir today many people who think of themselves as of Kurdish origin claim that the Akkoyunlu state was a Kurdish one¹⁴.

One of the best examples that the term *Ekrad* and *Kürd* do not refer to an ethnic origin is the term "*Ekrad-ı Döğörlü*" used for a group of people that had lived in the province of Urfa and who were actually the descendant of Döğöer, one of the tribes of twenty-four Oğuz clans¹⁵ (See Appendix V). Here the word *Ekrad*, just like the word *Etrak* must mean nomads¹⁶. Döğöer tribe together with its marks cited within the list of Oğuz clans by Reşidüddin¹⁷, Kaşgarlı Mahmud¹⁸ and Yazıcıoğlu¹⁹. Likewise it is a fact that the "*Kürd Atlu*" clan of Bertiz tribe is purely of Turkish origin and has no other ethnic background despite the epithet "*Kürd*"²⁰ (See Appendix VI). We do come across the epithet "*Kürd*" used before or after the names of Turkish tribes, but we have no clear explanation for their usage in such a way. "*Kürd Mihmadlu*" clan of Dulkadirid Dokuz (= Beşanlı) tribe is one of the good examples for such a usage²¹ (See Appendix VII). The same clan had a sub-branch called "*Küçük Kürd Mihmadlu*". Likewise İzzeddinlü clan²², so named after their *Kethüda* İzzeddin Bey, recorded in some documents as "*Ekrad-ı İzzeddinlü*" despite the fact they mentioned as *Bozulus Turkoman* in the sources²³ (See Appendix VIII). The main reason

¹³ See Nejat Göyünç, *XVI. Yüzyılda Mardin Sancağı*, Ankara 1991, p. 41, 80; Nejat Göyünç, "Türk-Kürd İlişkileri Hakkında", *Türk Kültürü*, nu. 346, Ankara 1992, p. 66.

¹⁴ See Nejat Göyünç, "Türk-Kürd İlişkileri Hakkında", p. 66.

¹⁵ Tapu-Kadastro Kuyüd-i Kadime Archive, TD, nu. 965, p. 165a; also see, Mühimme Defteri, nu. 99, p. 54, decree 186.

¹⁶ For further details on this subject see Nejat Göyünç, "XVI. Yüzyılda Doğu ve Güney-Doğu Anadolu'da Yönetim ve Nüfus", *Türk Kültürü Dergisi*, nu. 370, Ankara 1994, pp. 85-86.

¹⁷ *Câmi'ü't-tevârih*, ed. Berezin, Petersburg 1858, pp. 32-38.

¹⁸ *Dîvânü Lugâti't-Türk*, trs. Besim Atalay, İstanbul 1936, I, pp. 58-59.

¹⁹ *Târih-i Âli Selçuk*, Topkapı Palace Library, Revan nu. 1390, pp. 21-24.

²⁰ BA, TD, nu. 402, p. 321.

²¹ BA, TD, nu. 402, pp. 219-220, 274.

²² The inhabitants of Halife village of Kızılağaç town in the province of Edirne - when they were asked to pay taxes as the descendants of İzzeddinlü clan of Bozulus Turkoman from Karaman- they declared that their forefathers were from Bozulus Turkoman and that they had been residing in this place for eighty year and had paid their taxes (BA, Cevdet catalogue, Dahiliye section, nu. 6425).

²³ See *Ruznamçe*, p. 27. Also it was recorded as "*Cemaat-i Hâlidlü, tâbi-i Gerger. an Ekrâd-ı İzzeddin Bey*" in the Tahrir Defter (See BA, TD, nu. 123, p. 442).

for this is that İzzeddin Bey was the beg of the *sancak* of *Ekrad*²⁴ (See Appendix IX). A group of these people in particular called "*Taife-i Ekrad-ı Okçu İzzeddinlü*" for they charged with making arrows, but on the other hand they defined as "*Türkmen Ekradı*". Likewise the nomadic tribe so called "*Kabail-i Rışvan*" or "*Ekrad-ı Rışvan*", who pass the summer and winter traveling in an area that stretches from Aleppo to Kastamonu, also named "*Türkmen Ekrad*"²⁵. Here also the word *Ekrad* does not have an ethnic connotation for we find in the sources the use of both "*Ekrad-ı Türkmenan*" and "*Türkman-ı Ekrad*"²⁶ (See Appendix X). Literary these two terms would mean Turkoman Kurds or Kurdoman Turks respectively and this would bring to our mind the understanding of Turkocised Kurd or Kurdicised Turks. However, such an interpretation would be a grave mistake, because the use of these two words together in this way is impossible. Therefore, here also the word *Ekrad* must mean nomad or mountaineer. Even the Bektaşlı tribe of Karaisalı in Çukurova called "*Türkman Ekrad*"²⁷. Here also the word *Ekrad* must mean nomad or mountaineer. We also come across two clans named *Karaca Kürd*²⁸ and *Kürd Mehmedlü*²⁹, descendants of Boynu İncelü Turkoman tribe, partly living in Kırşehir and partly in Nevşehir and its villages (See Appendix XI). Both of these groups still live in Kırşehir and Nevşehir provinces. Apart from these there were *Kürd Hasan-oğulları* clan³⁰ of Bozulus Turkoman settled in Belenli-burun pass (derbend) in the province of Karaman in 1760, and *Kürd Tekedu* (?) clan of Danişmend Turkoman settled in Kütahya had no other ethnic origin than Turkish despite the fact they had epithet *Kurd*³¹ (See Appendix XII). When the Ottomans defeated before the walls of Vienna in 1683, they started recruiting auxiliary forces from various tribes including the Turkoman tribes of Yeni-il and Aleppo. There were among these *Turkoman* tribes one clan

²⁴ In the sources with regard to this usage we come across the following phrase: "*Kabâil-i Rışvan, tâbi-i Kahta an reâyâ-yı İzzeddin Bey. Mirlivâ-i Ekrâd*" (BA, TD, nu. 123, p. 441).

²⁵ See BA, TD, nu. 71, p. 252-253; TD, nu. 123, p. 428.

²⁶ Tapu-Kadastro Kuyûd-ı Kadîme Archive, TD, nu. 997, p. 344.

²⁷ Tapu-Kadastro Kuyûd-ı Kadîme Archive, TD, nu. 114, p. 171a (1572).

²⁸ See BA, Maliyeden Müdevver Defters (MAD), nu. 8458, p. 306, year 1126; also see Yusuf Halaçoğlu, *XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun İskân Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi*, Ankara 1991, pp. 74-76.

²⁹ Yusuf Halaçoğlu, *idem*, p. 76; also see Ahmed Refik, *Anadolu'da Türk Aşiretleri*, İstanbul 1930, p. 77.

³⁰ See MAD, nu. 9956, p. 33.

³¹ MAD, nu. 8458, p. 248.

called "*Kılıçlı Kürdü*"³² (See Appendix XIII) and yet another settled in Hama and Homs called "*Ekrad-ı Kılıçlı*"³³ (See Appendix XIV). Likewise there were "*Kara Kürd*", "*Kürd Mehmedlu*" and "*Şerbetli Kürdü*" clans within the Danişmend Turkomans settled around Aydın-Denizli³⁴ (See Appendix XV).

We already know that the best organized group in Anatolia as a tribe (il veya ulus) was Kara koyunlu ulusu, Bozulus and Kara ulus. Of these Kara ulus described in a different way in the *kanunname* of Bozulus and as it is clear from the phrase: "*Kara ulus taifesi Ekrad ve müteferrik taife olup koyunları sayılmalı oldukda...*"³⁵ given the connotation *Ekrad*. No doubt the term *Ekrad* here also used to mean mountaineer or nomad. The Lek clan³⁶ recorded within the Bozulus Turkoman tribe in the *Tahrir Defter* number 200 carried out during the reign of Sultan Süleyman, the Legislator, and referred to as of Turkoman tribe in the phrase "*Havass-ı hümayunumdan Lek-Vanik nam Türkman taifesi arzuhal sunup askeri-islam için, bunlardan beş katar deve ve beşyüz re's koyun sürsat ferman olunmağla...*" recorded in a Mühimme document dated 30 July 1610³⁷. However, the same tribe referred to as "*Ekrad ve Yürük taifesinden Lek cemaati...*" in another Mühimme document dated 19 March 1611³⁸. Also the term "*Lekvanik Ekradı*"³⁹ used in another document dated January 1713. We find name of the begs such as Malkoç Bey, Deniz-oğlu, and Kızıl Koyunlu Halil Kethuda among the names of the tribal-chiefs of the same clan recorded in a Mühimme document dated 1690⁴⁰. Likewise the term "*Türkman ve Ekraddan Recebli Afşarı cemaati...*" used for the clan Recebli Afşar which there is no doubt is a Turkoman tribe⁴¹. Also during the process of recruiting soldiers for the army in 1690 a side note "*Vesair Rum'dan olan*

³² See BA, Mühimme Defter (MD), nu. 99, p. 50-52, decree 186; also see Ahmed Refik, *idem*, p. 86.

³³ See BA, MD, nu. 104, p. 112, decree 521; also see Ahmed Refik, *idem*, p. 107.

³⁴ See BA, MD, nu. 102, p. 208, decree 803; also see Ahmed Refik, *idem*, p. 104.

³⁵ See Ömer L. Barkan, *XV. ve XVI. Asırlarda Osmanlı İmparatorluğu'nda Zirai Ekonominin Hukukî ve Malî Esasları, Kanunlar*, İstanbul 1943, p. 140.

³⁶ See BA, TD, nu. 200, p. 958.

³⁷ See Ahmed Refik, *idem*, p. 64.

³⁸ On being recorded as an Ekrad tribes that were part of the Kilis mukata'a see BA, MD, nu. 99, p. 48, decree 186; also see Ahmed Refik, *idem*, pp. 64-65.

³⁹ Ahmed Refik, *idem*, pp. 145-146.

⁴⁰ MD, nu. 99, p. 54, decree 186.

⁴¹ Ahmed Refik, *idem*, p. 145.

Ekrad taifeleri ve Çorum kürdü ihtiyarları" was recorded for the Badıllı (=Beydili) tribal-chiefs of Turkomans of Yeni-il and Aleppo. The word *Ekrad* and *Kürd* used together here shows the similarity with the phrase "*Türk veya şehirli olsa*" as pointed out at the outset of this article⁴². In fact it is very clear that from these last examples that the term *Ekrad* used to mean nomad and that in particular the words Turkmen, *Kürd* and *Ekrad* have no ethnic connotation whatsoever.

The explanations given above are not only applicable to the words *Türk-Etrak*, *Kürd-Ekrad* but also some other words recorded in the Ottoman documents. For instance we find the ever often used Turkish names such as Durak, Evran, Küçük, Hızır, Aşık, Uğurlu, Emir, Balı, Çoban, Umur, Koç, Sefer, Selman and Arslan among the Gebran (Christian) names recorded under Kazabad *nahiye* of Tokat province in the *Tahrir Defter* dated 961 A.H./ 1554/ A.D. and numbered 287⁴³. These most probably were the Christian Turks brought from Rumelia during the era of Byzantine Empire (See Appendix XVII). Likewise the Christian groups such as Greeks, Syriac, and Nestorians living in South-Eastern Anatolia and Eastern Anatolia all recorded as "*cema'at-i Eramine*"⁴⁴. Simeon, the Polish in his book of travels also points out that all the non-Muslims recorded as *eramine* although they were not all Armenians⁴⁵.

In conclusion, it is incumbent on the researches of history to interpret carefully, the terms and words –similar to the few examples given above– that had stemmed from the state's administrative system and understanding, as well as the local terminology in the Ottoman State. The Ottoman State founded a society fit to its system and administrative understanding without giving any damage to its structure. It is clear, therefore, from what has been written above, that the word *Ekrad* does not mean Kurds whatsoever and that such a consideration would be a grave mistake. We can only reach the true science of history and philosophy of history through considering such

⁴² MD, nu. 99, p. 56, decree 186.

⁴³ See BA, TD, nu. 287, p. 317-318.

⁴⁴ See Nejat Göyünç, "XVI. Yüzyılda Doğu ve Güney-Doğu Anadolu'da Yönetim ve Nüfus", *Türk Kültürü Dergisi*, nu. 370, Ankara 1994, p. 84; also see Mehmet Ali Ünal, *XVI. Yüzyılda Harput Sancağı (1518-1566)*, Ankara 1989, p. 63.

⁴⁵ Polonyalı Siemon, *Polonyalı Simeon'un Seyahatnamesi*, 1608-1619, ed. Hrand Andreas-yan, İstanbul 1964, p. 89.

matters. We also believe that the social, ethnic and cultural structure of Anatolia can only be determined and solved in this way.

الله الذي توفى بالعظيمة والعزوة والصلوة على نبي الختم بالارضية
والخجون وبعد فلهذه صورة لذفر المفضل الهوا عيسى
قد رسمت بالخط لزال لوه المتطاع وايض الفبول
واللانباغ الخطا لبر الخطا سلطنة سليم شاه الخطا
بايبرد حاة لازال الخطا البرمات وقام الخطا المالح
للدمور ولازلة قد وقع القوم بأمانة يوفى توفيق لهم
وصوم سلطنة محمد المغفور وكلمات كتابه ورويش سلطنة جز
واه الزعامة توكيد في اول بر صف المخطف ٩٢٥٤

ورسم سلطنة قابماي ور لوانا عيسى كدمية وجوده
فانونة ناصه سلطنة قابماي ور لوانا عيسى كدمية وجوده
وعقلقة وجوده وروية وررندة وكفيدة وبور جاذبة ونيز
وبياز حة وبر حة وفا ووندة وقار بوز حة في اني غلات
وجويات ونواكهم فمندنه اونده بر نعر اولنه وبلنوكه كبر
برينه الكيور لاصاحب ارض الجوة اوس بر عشي الله ورعاياي
انرا كده مر لوجوده طلب اية سيليله تيمش اية نوروز سلطنة
رسم حاة الله وكسبركاره فاحر اولولة بحوق لندة طلب اية
اوثر اية الله ورعاي فتمبده مر لوجوده سيليله طلب اية سيل بوز
او نور الكير اية رسم حاة الله القمش القمش البش اية نوروز
والقش القمش اية ليل كونه ليل اوللق الله ومر لوجوده
وخر حة طلب اية سيل القمش اية نوروز حة فبه الله وقلمه
بارسي بيتر كاؤرتيه لوجوده وخر حة القمش اية نوروز
ورباب لبا بده كم بيتر تام بورويه طلب اية سيل بوز
بكر ميش اية الله اللح لاي بورو حة القمش طلب اية الله حور
انغام مر قيون بر حالي اية الله وحار حة كلالة قيونده رسم
تاقه حيو بر ايسور حة بر قيون الله ورسم حوسيه قيونده
بوز بلام وبيع حة القمش طلب اية الله زيار القبعه وبارش اية
القش طلب اية الله وبيجان كم مور لجان لقميه بوز طلب اية الله
وبعض ملك ور حة لوند بر نعر اولنوب بده بر سبت
سباي اصفه بولانه حيو الويت وبندا بر سبت طلب صاصي
ملوكانه حيو وبعض رعيا قديم لوانا حة سيس حة غن متواج
اولوت له لانه حة غن اولنوب رسم حة ليل سيس حة غن متواج
وهر ور القمش كور اول وجه لوزر مقور اولنوب لوانا حة ليل اول
مال وياغ وبيتر بولنده القمش طلب اية باه الله وجرام حاصي
وان اول اول با حة قديم حقاينيه واصحت اولنوب كاور اولنوب

اوله مزهریم ده منگه اولان عایای اترالکده هر مزهره ج دوزان دوزون
 که بکره شکر عانی اولور و بجز کوشه ایز که دره عثمانی اولور سیر
 و خطه دوز و شیر دوز و غلده دوز و ساملانک پنجه دوز و سولانک
 و ایچله غلدهت و حیوانات و باغات و بساتین و فو که قهندانک دوز
 و کلاه مزهریم ده منگه اولان کفره کفره مزهره دوز و بجز دوز و ستر
 یکره مزهره پان که قرق سکر ایچیه اولور مزهره تمیز اولور ایچیه اولور
 ولایت مزهریم کاتبه لندن دکرا اولان کفره کفره مزهره لوی شیخ لندن
 شرع و قانونی الف دکر کدر که کفره مزهریم ده مزهره شرعی وضع اولور
 زمان اولوغوب مزهریم جملگی کفره مزهریم نک هر مزهره سبندیز و بجز کدر
 اتره پانک کاتر شکر عانی اولور مزهره تمیز اولور دوز و بجز دوز عاقیه
 مزهریم زاده و نقصان اعیان و آنها جملتوک خدمتده اولور
 منجیبیه قافیله دوز که یکره قطار تخمه کلان من و بیوس و سولانک
 آکشره قطار تخمه آکب بر قطاری جهت خدمت اولور بیوس یملر فندان
 آل قیوس بور قطار دوز سله بر بجهولان کوی حصنه مزهریم مزهره اولور
 تخمه آرقی و آگونک اولسه بو منواله دوز و حساب اولور و آنها
 مزهریم به خدمت ایدر کسند لر چند تملی مقابله سنده عوادین
 و تکالیف عرفیه دوز و درم خانه دوز و درم خانه منعمان و سله اولور
 دوز و زمان اولوغوب مزهریم قهرود بدخانیه و جیش و سولانک اولور
 و هر مزهره ک رئیس جملتوک اکلا اولور ایلیان که یکیلر ایله هر مزهره بوز کشتو

کتابت ایچله مقدار دی بری آبر تلبین حاضره ایلیار اولور سکن
 جملتوک قفق طرفه و دوشربه صاحب اولور اولوغوب تنبیه ایچ لره
 نسته آکبیلر اکلیم میری جملتوک کجبار ای حصا دایدوب و قندن سیر
 ایتوب همان کول و نفت آن تخم کتابت ایدر سه امین اولور
 طرفه دوز بر سبل کدر و لر جملتوک کیم اولور دوز و نجه ایله کد قشکره
 خدمت نه ایدر ایلیار و جملتوک نامر نیشد و کدر سکن هر کیم کد
 جملتوک کجوب و کیم بندهت اندر و کدر سکن امین اولور ایله قافیه مشرک
 واروب میری طرفه دوز بر لوی نجه جیره و دوز سکن میری طرفه
 حصنه جیسا و بول اولور جملتوک باقی اولان دوز صاحب دوز ایچیه
 اولوغوب عدا کوی کبیلدن ویرله اولور مزهریم ده واقع اولان آسیا
 هر ایلدیش ایچیه سر سولانک و سهره سید کیم مزهره قرق سکر
 آقچر و بیوس دوز نفسی صاحب جماعت له و باش بار غمندن کیم
 غدان ایچیه و بجای زخمند کیموت اجمال تنیه و قیظمان ایچیه
 و سایر مزهریم و سولاری واقع اولور دوز قافیله مزهریم ده
 و هر قیواندن بران دیم آندره و عادت اتمام هر مزهریم دوز
 آندره و سابق اولور مزهریم ده واقع اولان جمالیسوزن آکشره
 آندره ایلیان اولور عربدن بعضی مزهریم ده سه جاموس بیج
 و بعضی مزهریم ده بیشر آکشره ایلیان اولور بیج جمیع
 جاموس دوز هر ایچ دیم آندره دوز اولور کوشه مزهریم ده
 جاموسه اوچر ایچ دیم قیدا اولدی
 و ایچیه عوار و جی دوز ایچیه دیم معارف اولور

٢٤

قانون نامه لواء عزمین

مهر و معتمد اولان رعایای آنرا کلفت هر مزوچ دن هر سینه
 کتفهر بنشر ابرو الله : و ذکر اولون مرتبه کتفهر بود
 صوک کونرا نیک اولونه آند
 و حنطه و شمیردن و قنایه و ساسا مر و بنده و مو و نا و در و ایله عا و
 و حویق بلذ و باعلیق و نسا نین و بواجده قسندن اوندک بیه تیش
 اینه و با نهار جلیقک مخصوصند امر ایدشای و جسجه
 قانون کیم بکره قنطار خیمرا کیمین نهه شریس و معا اولون
 بلکه قنطار خیمرا کوب هر قنطار و جسجه خدمت اولوب
 مهری طرفدن نینه المنیب هر قنطار نیندر هر بکره خیمرا کیم
 شیمه مهری العراج اولنه تخم ادر توق و کسوک اولسه بر منوال
 اندر حصار اولنه و انا هر مهر مهر و جدیت ایدن کسه لهر
 و حاکم و متا بل کسوک معلوم دیوانیدن و مکار لیر غیر بدک
 و رسم جاه ادر هر بندن مکارف و مسلم او ملون دیو هر
 فتر حد یله خاقانیه و جو شروخ انهنم قید اولن ایلان
 و هر هرک ره یوق جلتوک اکلوا و لیاق کور کچک یاری ایلد نه هر هرک
 در خاک مقاری بری آرینلی حاضر ایلد ایلان
 و اولنده جلوتک قنطری و دوشهر صاحب اولون
 نسیه لینه لورک سنه اکیمبر اکچوک مهری جلوتک لور اخصا ایلد
 و حاکم نا جیلر یوق بک اندر و معلوم قنطری کیم ایلد

Ek. III - TD, nr. 1023, s. 1-2. Appendix III - TD, nu. 1023, pp. 1-2.

امیر و ولد میری طرفت و برقب آلدی و لو جلتی کجی غای
اولی و نخبه آلد و کذب صکر خدمت نه ایسه ادا آید و سلمانی
تمایر تیشد و کذب صکر امان اولدی قاضی عزیزی
میری طرفت و برابن کجی چفر
اوله ن حصه چقا ریب الولوب قاضی اولدی قولا نذ صاحب
لهضرا بچون غنرا خراج اولوب مله ادا کور کجه ره و برینه
قولانن بر باهر رسم الله
بر باهر الله وسا بقا لواء مزبوره واقع اولور حوا بیل
اکیش باهر رسم الله ایش اما ولایت عربن بعضی بر بده
جاموس هیچ الذیوب و بعضی بر بده بيشر و التشریاف الذی
ایش جمیع ولایت مساوی ولوب الله
اصول باهر رسم الله دیو فون اولما غنرا لمر شریف
مرضا غنرا جاموسه او چربان رسم
دیو فون و تکالیف عربن معارف اولور

(Ek. III'ün devamı)
(Continuation of Appendix III)

لکه و اینک مقاطعه سنه تابع اکراد طایفه سنک بوی بگری و کتخدا و اینتر لریدر

مرادان اوغلی رضاوان اوغلی خلیل کتخدا حاجدر مرتضی کتخدا حاجی سیری
فریدلجی مال قوج بک اوغلی

دیگر اوغلی یادگار اوغلی قزل قونلی قزل قونلی خلیل کتخدا علی کتخدا

بوز اولوس مقاطعه سنه تابع زکاتک بوی بگری و کتخدا و اینتر لریدر

منت بک اوغلی وغانیا اوغلی حسام اوغلی حرم حاجی اوغلی شدد طویال احمد قونلی
جعفر بک اوغلی علی بک اوغلی محمد بک اوغلی محمد بک اوغلی عثم بک

جریدر قرمان کوچک و بالوی شیخو عبدالرحمن بک جنی قنبر جان مطرا اوغلی
عباس بک

کوشته اوغلی دلی بک اوغلی ابرمودلی خرنیدر ابدال حاجی علی اوغلی
سیمان بک خلیل بک اوغلی محمد بک

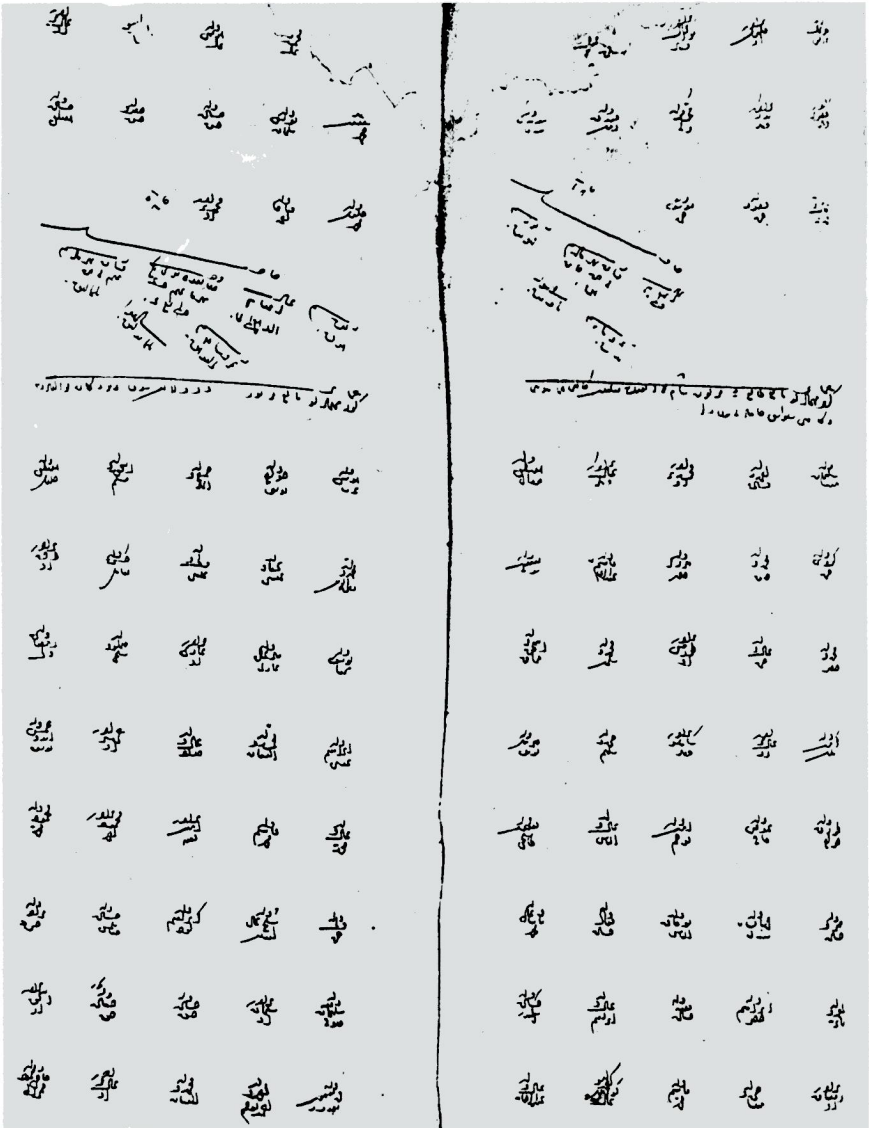
ملجی قونلی حاجی اوغلی حاجی عیسی اوغلی خلیل بک
ترمه بک عثم بک

روعا اباتده واقع اکراد غنایر لرینک بوی بگری و کتخدا و اینتر لریدر

حاجی در سبج تابع زقه سرب و غریب
دانی در سروج شیری و غریب
شفقت اوغلی شفقت اوغلی خرنکنا
حسین بک حسرت بک اوغلی
علی کتخدا بکر کتخدا طوی کتخدا
اوغلی

حاجی بازی روعا
کره بک و کتخدا و اینتر لریدر
عجم بک و کتخدا و اینتر لریدر
حاجی اوغلی حار اوغلی
محمد بک انجم بک

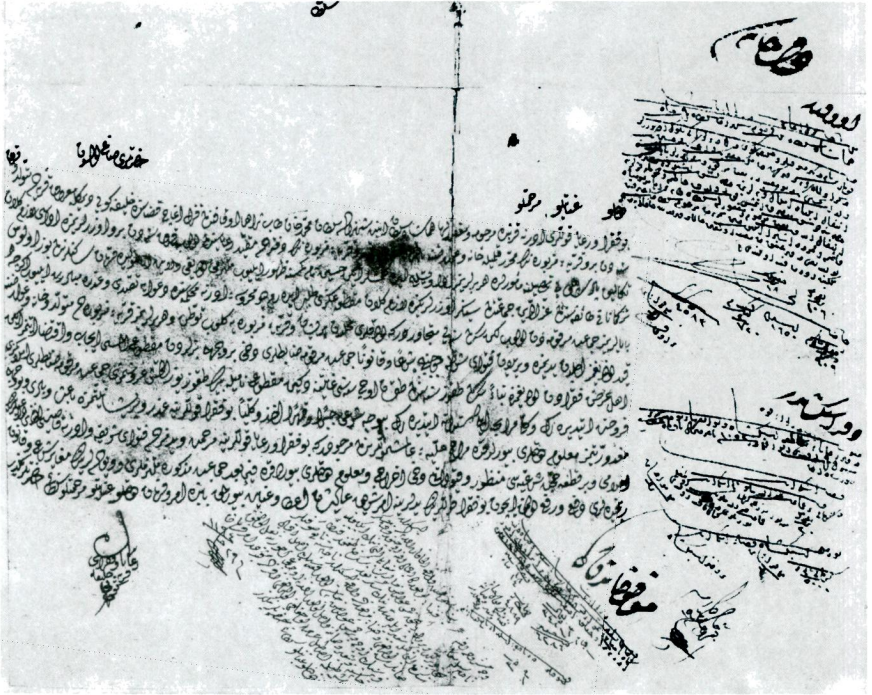
روعا
باز



Ek. VII - TD, nr. 402, s. 219-220, 273-274.
Appendix VII - TD, nu. 402, pp. 219-220, 273-274.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, organized into columns and rows. The text is written in a cursive style and includes various words and phrases, some of which are underlined or grouped together. The layout is dense and fills most of the page.

(Ek. VII'nin devamı)
(Continuation of Appendix VII)



Ek. VIII - BA, Cevdet ts., Dahiliye ks., nr. 6425.
Appendix VIII - BA, Cevdet catalogue, Dahiliye section, nu. 6425.

~~عاه خاندن مالداران کرک~~ ~~ءا کرکله عارءا کرک~~

قورقون	مهوره	بيلاراز	مهوره	بيلاراز
مهوره	مهوره	مهوره	مهوره	مهوره
مهوره	مهوره	مهوره	مهوره	مهوره
مهوره	مهوره	مهوره	مهوره	مهوره

عاه خاندن مالداران کرک
 عاه خاندن مالداران کرک
 عاه خاندن مالداران کرک

~~عاه خاندن مالداران کرک~~ ~~ءا کرکله عارءا کرک~~

قورقون	مهوره	بيلاراز	مهوره	بيلاراز
مهوره	مهوره	مهوره	مهوره	مهوره

عاه خاندن مالداران کرک
 عاه خاندن مالداران کرک
 عاه خاندن مالداران کرک

~~عاه خاندن مالداران کرک~~ ~~ءا کرکله عارءا کرک~~

قورقون	مهوره	بيلاراز	مهوره	بيلاراز
مهوره	مهوره	مهوره	مهوره	مهوره

~~عاه خاندن مالداران کرک~~ ~~ءا کرکله عارءا کرک~~

قورقون	مهوره	بيلاراز	مهوره	بيلاراز
مهوره	مهوره	مهوره	مهوره	مهوره
مهوره	مهوره	مهوره	مهوره	مهوره
مهوره	مهوره	مهوره	مهوره	مهوره
مهوره	مهوره	مهوره	مهوره	مهوره
مهوره	مهوره	مهوره	مهوره	مهوره
مهوره	مهوره	مهوره	مهوره	مهوره
مهوره	مهوره	مهوره	مهوره	مهوره
مهوره	مهوره	مهوره	مهوره	مهوره
مهوره	مهوره	مهوره	مهوره	مهوره

عاه خاندن مالداران کرک
 عاه خاندن مالداران کرک
 عاه خاندن مالداران کرک

~~عاه خاندن مالداران کرک~~ ~~ءا کرکله عارءا کرک~~

قورقون	مهوره	بيلاراز	مهوره	بيلاراز
مهوره	مهوره	مهوره	مهوره	مهوره
مهوره	مهوره	مهوره	مهوره	مهوره
مهوره	مهوره	مهوره	مهوره	مهوره

عاه خاندن مالداران کرک
 عاه خاندن مالداران کرک
 عاه خاندن مالداران کرک



Handwritten Ottoman Turkish text, likely a land register or survey document. The text is organized into several columns and rows, with some sections containing numerical data and others containing descriptive text. The script is a cursive Ottoman hand.

Key sections include:

- Top right: A list of names and numbers, possibly identifying land parcels or owners.
- Middle left: A section with a heading "مردم" (People) and a list of names and numbers.
- Middle right: A section with a heading "مردم" (People) and a list of names and numbers.
- Bottom left: A section with a heading "مردم" (People) and a list of names and numbers.
- Bottom right: A section with a heading "مردم" (People) and a list of names and numbers.

The document also features several lines of text with numerical values, possibly representing measurements or prices. A circular stamp is visible in the bottom right corner.

Handwritten Ottoman Turkish text, likely a legal or administrative document. The text is arranged in several columns and includes numerical figures, possibly representing a ledger or account. A prominent heading at the top reads "بسم الله الرحمن الرحيم" (In the name of Allah, the Most Gracious, the Most Merciful). The document contains various entries, some with dates and specific names or titles. A large signature or seal is visible in the lower right quadrant, and there are several smaller inscriptions and marginal notes throughout the page.

جماع ترکانان بکدلو تابع مرورد
 فروز بک اوغلی سیفجان شیدایا و نرولولان ابوسفیان اوغلی بکشور خان بک
 تاهین بک عتاف بک
 قرق شملو قزلباش کوز ناصر بک شمع چوبی یوز خان افغان اوغلی شاه اسماعیل اوغلی
 اوغلی موسی بک
 یوز قویونلرد یوز قویونو قرق شملو امیرس قرق چچی اوغلی درو کبلی مدی
 قنچدا مرزهی بک و کسان بک

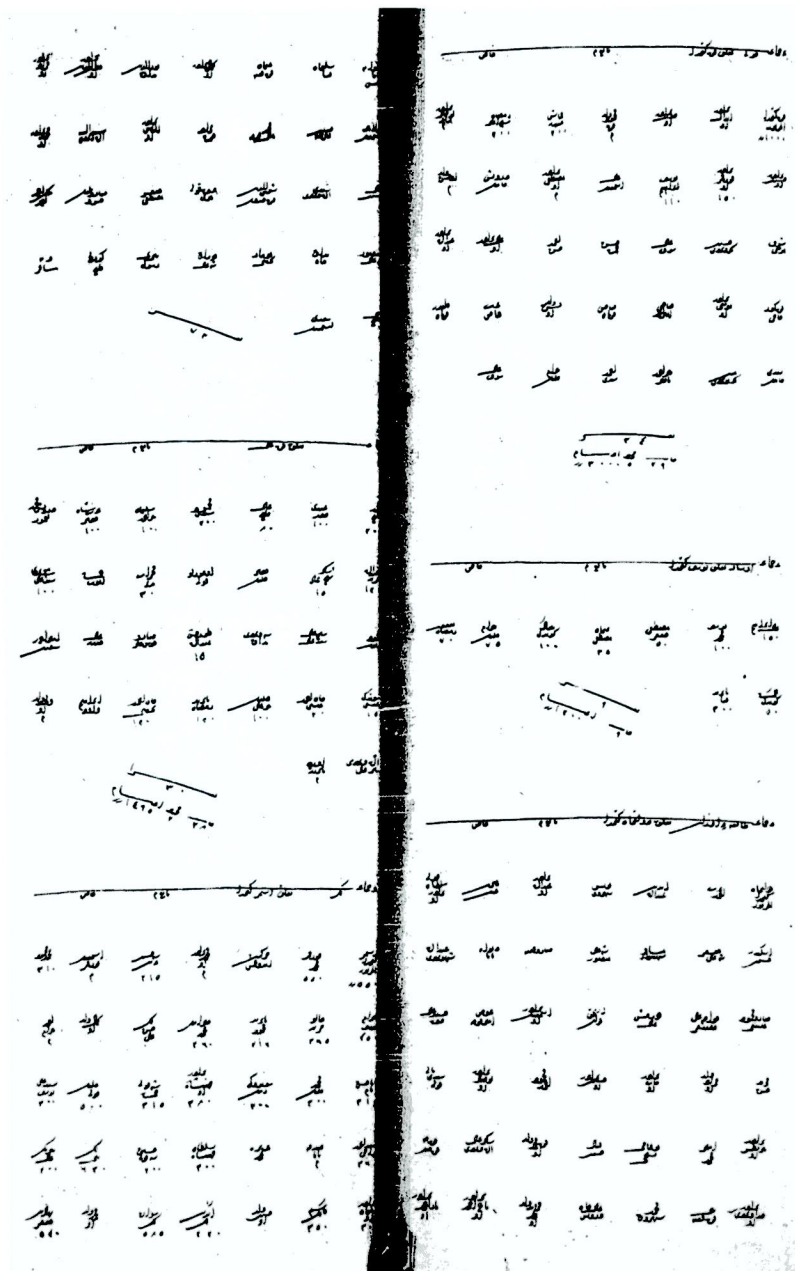
جماع ترکانی تابع مرورد
 قنچو ترکانی تابع مرورد
 کهنه اوغلی قرق حسن اوغلی علی کتخدا
 عمر بک

جماع اورتاق مروردی ترکان
 کور حاجی محمد کتخدا حاجی محمد کتخدا
 رار فکخدا

جماعی
 الهی رملان اوغلی
 تانار کتخدا
 جماعی ترکانان موسی جان
 جاوشر اوغلی

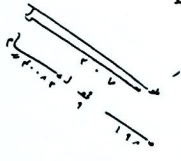
جماع بهلوانلو
 بهلوان اوغلی بهلوان اوغلی بهلوان اوغلی
 اسماعیل بک ماجوسوی بک بقال بک
 قوزی کوشی خال یاشی بیرا اوغلی بک
 کتخدا کتخدا

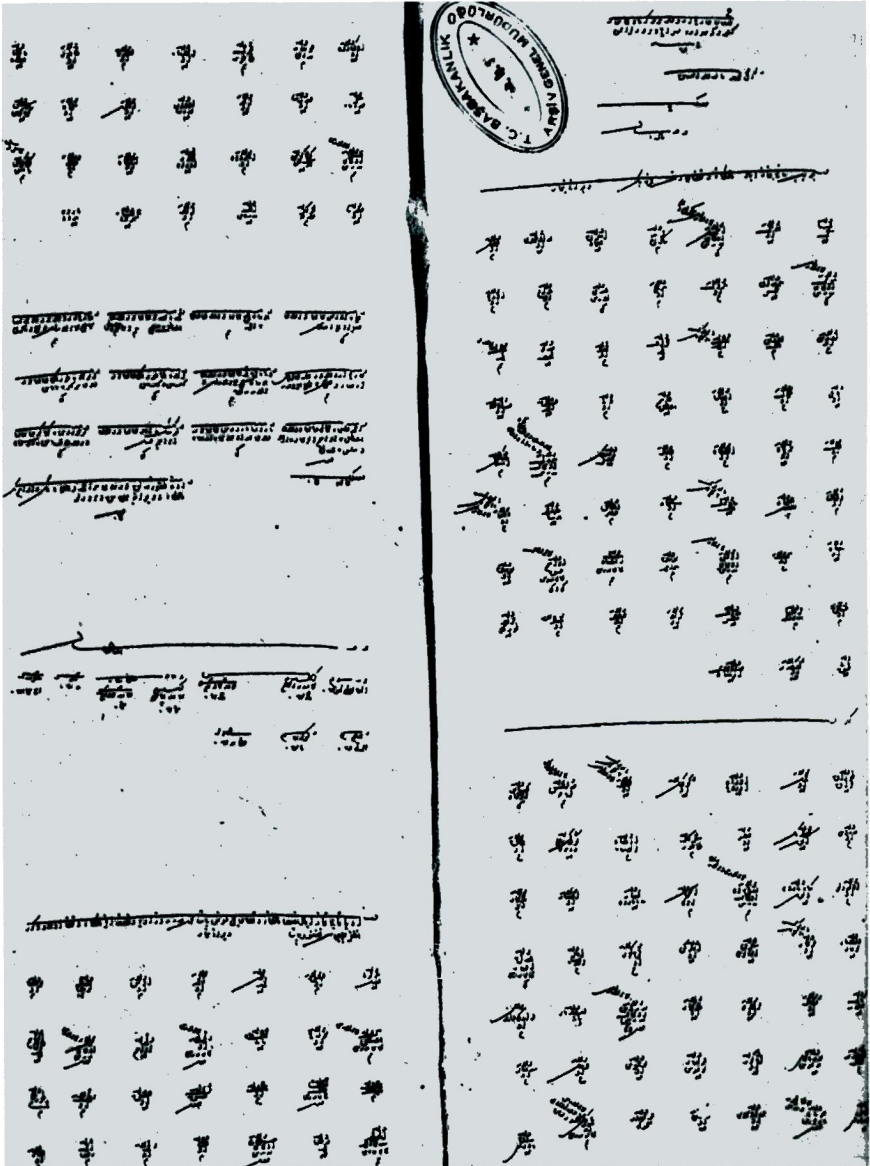
جماع قیاسلو کوردی
 قزل شیمان اوغلی
 کتغان بک
 بکاش کتخدا
 کتغان کی اول و زکات بک



۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰





Ek. XVII - BA, TD, nr. 287, s. 317-318.
Appendix XVII - BA, TD, nu. 287, pp. 317-318.